

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR SENAT

L E G E

privind ratificarea celui de Al doilea Protocol la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptat la Haga la 26 martie 1999

Parlamentul României adoptă prezenta lege

ARTICOL UNIC.- Se ratifică cel de Al doilea Protocol la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptat la Haga la 26 martie 1999, intrat în vigoare la 9 martie 2004, semnat de către România la Haga, la 8 noiembrie 1999.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor articolului 75 și ale articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR**

Bogdan Olteanu

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Nicolae Văcăroiu

**București, 6 iulie 2006
Nr. 285**

Al doilea Protocol la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat 1999

Haga, 26 martie 1999

Părțile,

Conștiente de nevoia de a îmbunătăți protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat și de a stabili un sistem de protecție extinsă pentru bunuri culturale anume desemnate;

Reafirmând importanța prevederilor Convenției pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptată la Haga la data de 14 mai 1954, și subliniind necesitatea completării acestor prevederi prin măsuri care să întărească implementarea lor;

Dorind să ofere Înaltelor Părți Contractante la Convenție posibilitatea de a participa mai direct la protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat prin stabilirea de proceduri adecvate;

Considerând că regulile care guvernează protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat vor trebui să reflecte evoluțiile din dreptul internațional;

Afirmând că regulile dreptului internațional comun vor continua să guverneze problemele care nu sunt reglementate prin prevederile prezentului Protocol;

Au convenit următoarele:

Capitolul 1. Introducere

Articolul 1. Definiții

În sensul prezentului Protocol:

- a. „Parte” înseamnă un Stat Parte la prezentul Protocol;
- b. „bunuri culturale” înseamnă bunurile culturale așa cum sunt definite în Articolul 1 din Convenție;
- c. „Convenție” înseamnă Convenția pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptată la Haga la 14 mai 1954;

- d. „Înaltă Parte Contractantă” înseamnă un Stat Parte la Convenție;
- e. „protecție extinsă” înseamnă sistemul de protecție extinsă stabilit prin Articolul 10 și Articolul 11;
- f. „obiectiv militar” înseamnă un obiect care, prin natura sa, prin amplasarea, destinația sau utilizarea sa contribuie efectiv la acțiunea militară și a cărui distrugere totală sau parțială, capturare sau neutralizare reprezintă, în circumstanțele existente la momentul respectiv, un avantaj militar categoric;
- g. „ilicit” înseamnă realizat prin constrângere sau într-un alt mod prin care se încalcă normele aplicabile ale legislației naționale din teritoriul ocupat sau ale dreptului internațional;
- h. „Listă” înseamnă Lista internațională a bunurilor culturale aflate sub protecție extinsă, stabilită în conformitate cu Articolul 27, paragraful 1 alineatul b);
- i. „Director General” înseamnă Directorul General al UNESCO;
- j. „UNESCO” înseamnă Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură;
- k. „Primul Protocol” înseamnă Protocolul pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, adoptat la Haga, la 14 mai 1954.

Articolul 2. Relația cu Convenția

Prezentul Protocol completează Convenția în relațiile dintre Părți.

Articolul 3. Domeniul de aplicare

1. În completare la prevederile care se aplică în timp de pace, prezentul Protocol se va aplica în situațiile prevăzute în Articolul 18, paragraful 1 și 2 din Convenție și în Articolul 22, paragraful 1.

2. Dacă una dintre părțile la un conflict armat nu este ținută de prezentul Protocol, Părțile la prezentul Protocol sunt ținute de acesta în relațiile reciproce dintre ele. În plus, ele sunt ținute de prevederile prezentului Protocol în relațiile cu un Stat parte la un conflict care nu este ținut de Protocol, dacă respectivul Stat acceptă prevederile prezentului Protocol și atâta timp cât le aplică.

Articolul 4. Relațiile dintre Capitolul 3 și alte prevederi din Convenție și din prezentul Protocol

Aplicarea prevederilor Capitolului 3 din prezentul Protocol se va face fără a aduce atingere:

a. aplicării prevederilor Capitolului I din Convenție și ale Capitolului 2 din prezentul Protocol;

b. aplicării prevederilor Capitolului II din Convenție, cu precizarea faptului că, dacă între Părțile la prezentul Protocol sau dacă între o Parte și un Stat care acceptă și aplică prezentul Protocol în conformitate cu Articolul 3, paragraful 2, bunurile culturale beneficiază atât de protecție specială, cât și de protecție extinsă, se aplică numai prevederile de protecție extinsă.

Capitolul 2. Prevederi generale privind protecția

Articolul 5. Protejarea bunurilor culturale

Măsurile pregătitoare luate în timp de pace pentru protejarea bunurilor culturale împotriva efectelor previzibile ale unui conflict armat, conform Articolului 3 din Convenție vor cuprinde, ca fiind adecvate, întocmirea de inventare, planificarea de măsuri de urgență pentru protecția bunurilor în caz de incendiu sau de distrugere a structurilor, pregătirea pentru transferul bunurilor culturale mobile sau pregătirea unei protecții adecvate *in situ* a bunurilor respective, precum și desemnarea autorităților competente responsabile cu protejarea bunurilor culturale.

Articolul 6. Respectarea bunurilor culturale

În scopul garantării respectului față de bunurile culturale în conformitate cu Articolul 4 din Convenție:

a. derogarea în baza unei necesități militare imperative conform Articolului 4, paragraful 2 din Convenție se poate invoca pentru a întreprinde un act de ostilitate împotriva unui bun cultural numai dacă și numai atâta timp cât:

i. bunul cultural respectiv a fost transformat, în virtutea funcției sale, într-un obiectiv militar; și

ii. nu există nici o altă soluție practic posibilă pentru a obține un avantaj militar similar celui oferit de întreprinderea unui act de ostilitate împotriva respectivului obiectiv;

b. derogarea în baza unei necesități militare imperative conform Articolului 4, paragraful 2 din Convenție se poate invoca pentru a utiliza un bun cultural în scopuri care sunt susceptibile să îl expună distrugerii sau daunelor numai dacă și numai atâta timp cât nu este posibilă alegerea între o astfel de utilizare a bunului cultural și o altă metodă practic posibilă pentru a obține un avantaj militar similar;

c. decizia de a invoca o necesitate militară imperativă va fi luată numai de către un ofițer care comandă o forță egală sau superioară celei a unui batalion sau o forță mai mică, atunci când circumstanțele nu permit altfel;

d. în cazul unui atac în baza deciziei luate în conformitate cu alineatul a), se va da un avertisment în timp util și cu mijloace eficiente, atunci când circumstanțele permit acest lucru.

Articolul 7. Precauții în caz de atac

Fără a aduce atingere celorlalte precauții impuse de dreptul internațional umanitar în desfășurarea operațiunilor militare, fiecare Parte aflată în conflict trebuie:

a. să facă tot ceea ce este posibil pentru a verifica dacă obiectivele ce urmează a fi atacate nu sunt bunuri culturale protejate în baza Articolului 4 din Convenție;

b. să ia toate precauțiile posibile în ceea ce privește alegerea mijloacelor și a metodelor de atac în scopul evitării și, în orice caz, pentru reducerea la minimum a daunelor care pot fi aduse incidental bunurilor culturale protejate în baza Articolului 4 din Convenție;

c. să se abțină în a lansa un atac ce poate fi susceptibil de a provoca incidental daune bunurilor culturale protejate în baza Articolului 4 din Convenție, daune care ar fi excesive în raport cu avantajul militar concret și direct anticipat; și

d. să anuleze sau să suspende un atac dacă devine evident că:

i. obiectivul este un bun cultural protejat în baza Articolului 4 din Convenție;

ii. atacul poate fi susceptibil de a provoca incidental daune bunurilor culturale protejate în baza Articolului 4 din Convenție, care ar fi excesive în raport cu avantajul militar concret și direct anticipat.

Articolul 8. Precauții împotriva efectelor atacurilor

Pe cât posibil, Părțile în conflict trebuie:

a. să îndepărteze bunurile culturale mobile din vecinătatea obiectivelor militare sau să ofere o protecție adecvată *in situ*;

b. să evite amplasarea obiectivelor militare în apropierea bunurilor culturale.

Articolul 9. Protecția bunurilor culturale în teritoriile ocupate

1. Fără a aduce atingere prevederilor Articolului 4 și Articolului 5 din Convenție, Partea care a ocupat, total sau parțial, teritoriul altei Părți, va interzice și va împiedica în legătură cu teritoriul ocupat:

- a. orice export, orice transfer de proprietate, ilicite, ale bunurilor culturale;
- b. orice săpătură arheologică, cu excepția cazului în care este strict necesară pentru protejarea, înregistrarea sau conservarea bunurilor culturale;
- c. orice transformare sau schimbare a folosinței bunurilor culturale, cu scopul de a ascunde sau distruge dovezi culturale, istorice sau științifice.

2. Orice săpătură arheologică, transformarea sau schimbarea folosinței bunurilor culturale din teritoriul ocupat se va efectua, cu excepția cazului în care circumstanțele nu permit altfel, în strânsă colaborare cu autoritățile naționale competente din teritoriul ocupat.

Capitolul 3. Protecția extinsă

Articolul 10. Protecția extinsă

Un bun cultural poate fi pus sub protecție extinsă dacă îndeplinește următoarele trei condiții:

- a. să reprezinte un patrimoniu cultural de cea mai mare importanță pentru umanitate;
- b. să fie protejat prin măsuri interne adecvate, juridice și administrative, prin care să se recunoască valoarea culturală și istorică excepțională și care garantează cel mai înalt nivel de protecție;
- c. să nu fie utilizat în scopuri militare sau pentru a adăposti poziții militare, iar Partea sub controlul căreia se găsește să fi făcut o declarație prin care să confirme că nu va fi utilizat în aceste scopuri.

Articolul 11. Acordarea protecției extinse

1. Fiecare Parte trebuie să înainteze Comitetului o listă a bunurilor culturale pentru care intenționează să solicite acordarea protecției extinse.

2. Partea în jurisdicția sau sub controlul căreia se află un bun cultural poate solicita includerea acestuia pe Lista ce urmează să fie stabilită în conformitate cu Articolul 27, paragraful 1 alineatul b). Această solicitare va cuprinde toate informațiile necesare cu privire la criteriile menționate în Articolul 10. Comitetul poate invita o Parte să solicite înscrierea acestui bun cultural pe Listă.

3. Alte Părți, Comitetul Internațional al Scutului Albastru, precum și alte

organizații nonguvernamentale cu experiență relevantă pot recomanda Comitetului un anume bun cultural. În astfel de cazuri, Comitetul poate hotărî să invite o Parte să solicite înscrierea respectivului bun cultural pe Listă.

4. Nici solicitarea de înscriere a unui bun cultural situat într-un teritoriu a căruia suveranitate sau jurisdicție este revendicată de mai multe State, nici înscrierea bunului cultural nu vor prejudicia în vreun fel drepturile părților la respectivul conflict.

5. La primirea unei solicitări de includere a unor bunuri culturale pe Listă, Comitetul va informa toate Părțile cu privire la solicitarea respectivă. Părțile pot depune la Comitet, în termen de șaizeci de zile, declarații privind această solicitare. Aceste declarații se vor face exclusiv în baza criteriilor menționate în Articolul 10. Ele vor fi specifice și la obiect. Comitetul va lua în considerare declarațiile, oferind Părții care solicită includerea oportunitatea rezonabilă de a răspunde înainte de a lua o hotărâre. Atunci când aceste declarații sunt înaintate Comitetului, hotărârea de înscriere pe Listă se va lua, contrar prevederilor Articolului 26, cu o majoritate de patru cincimi din membrii Comitetului care sunt prezenți și care votează.

6. Pentru a hotărî cu privire la o solicitare, Comitetul trebuie să ceară avizul organizațiilor guvernamentale și nonguvernamentale, precum și al experților independenți.

7. Hotărârea de a acorda sau nu protecție extinsă poate fi luată exclusiv în baza criteriilor menționate în Articolul 10.

8. În cazuri excepționale, când Comitetul a ajuns la concluzia că Partea care solicită înscrierea unui bun cultural pe Listă nu poate îndeplini criteriile prevăzute la Articolul 10, alineatul b), Comitetul poate hotărî să acorde protecție extinsă, cu condiția ca Partea respectivă să depună o cerere de asistență internațională în conformitate cu Articolul 32.

9. La începerea ostilităților, una dintre Părțile aflate în conflict poate solicita, având în vedere situația de urgență, protecție extinsă pentru bunurile culturale aflate sub jurisdicția sau sub controlul său, comunicând această cerere Comitetului. Comitetul va transmite imediat această solicitare tuturor Părților la conflict. În aceste cazuri, Comitetul va examina în regim de urgență declarațiile Părților în cauză. Hotărârea de a acorda protecție extinsă provizorie va fi luată cât mai curând posibil și, contrar prevederilor Articolului 26, cu o majoritate de patru cincimi din membrii Comitetului care sunt prezenți și care votează. Comitetul poate să acorde protecția extinsă provizorie până la îndeplinirea procedurii obișnuite de acordare a protecției extinse, cu condiția să fie îndeplinite prevederile Articolului 10, alineatele a) și c).

10. Comitetul va acorda protecție extinsă unui bun cultural din momentul înscrierii acestuia pe Listă.

11. Directorul General va notifica fără întârziere Secretarului General al Națiunilor Unite și Părților orice hotărâre a Comitetului privind înscrierea unui bun cultural pe Listă.

Articolul 12. Imunitatea bunurilor culturale aflate sub protecție extinsă
Părțile în conflict garantează imunitatea bunurilor culturale aflate sub protecție extinsă, abținându-se ca acestea să facă obiectul unui atac și să utilizeze aceste bunuri sau împrejurimile lor în scopuri militare.

Articolul 13. Pierderea protecției extinse

1. Bunul cultural aflat sub protecție extinsă pierde această protecție numai dacă:

a. respectiva protecție este suspendată sau anulată în conformitate cu Articolul 14; sau

b. dacă și atâta timp cât bunul cultural a devenit, prin utilizare, obiectiv militar.

2. În condițiile paragraful 1 alineatul b), un astfel de bun cultural poate fi atacat numai dacă:

a. acest atac reprezintă singura modalitate posibilă de a înceta utilizarea bunului la care se face referire în paragraful 1 alineatul b);

b. au fost luate toate precauțiile posibile în ceea ce privește alegerea modalităților și metodelor de atac în vederea încetării utilizării respective și evitării sau, în orice caz, pentru reducerea la minimum a daunelor aduse bunului cultural respectiv;

c. cu excepția cazului în care circumstanțele nu permit, din pricina cerințelor de autoapărare imediată:

i. atacul este ordonat la cel mai înalt nivel de comandă operativă;

ii. forțele inamice au primit, prin mijloace eficiente, un avertisment prin care se cere încetarea utilizării la care se face referire în paragraful 1 alineatul b); și

iii. forțelor inamice li se acordă un termen rezonabil pentru a remedia situația.

Articolul 14. Suspendarea și anularea protecției extinse

1. În cazul în care bunul cultural nu mai îndeplinește nici unul dintre criteriile prevăzute în Articolul 10 din prezentul Protocol, Comitetul poate suspenda sau poate anula protecția extinsă a respectivului bun cultural, prin eliminarea acestuia de pe Listă.

2. În cazul unei grave încălcări a Articolului 12 în legătură cu un bun cultural aflat sub protecție extinsă rezultând din utilizarea acestuia în sprijinul acțiunilor militare, Comitetul poate suspenda statutul de protecție extinsă al bunului respectiv. În cazul în care astfel de încălcări continuă, Comitetul, în mod excepțional, poate anula statutul de protecție extinsă eliminând bunul cultural respectiv de pe Listă.

3. Directorul General va notifica fără întârziere Secretarului General al Națiunilor Unite și tuturor Părților la prezentul Protocol orice hotărâre a Comitetului referitoare la suspendarea sau anularea protecției extinse a unui bun cultural.

4. Înainte de a lua o astfel de hotărâre, Comitetul va acorda Părților posibilitatea de a-și face cunoscute punctele de vedere.

Capitolul 4. Răspundere penală și jurisdicție

Articolul 15. Grave încălcări ale prezentului Protocol

1. Comite o infracțiune în sensul prezentului Protocol orice persoană care, în mod intenționat și încălcând Convenția sau prezentul Protocol, săvârșește oricare dintre următoarele fapte:

- a. face din bunul cultural aflat sub protecție extinsă obiect al unui atac;
- b. utilizează bunurile culturale aflate sub protecție extinsă sau împrejurimile imediate ale acestora pentru a sprijini acțiuni militare;
- c. produce distrugeri semnificative sau își însușește bunuri culturale protejate în baza Convenției și prezentului Protocol;
- d. face din bunul cultural protejat în baza Convenției și a prezentului Protocol obiect al unui atac;
- e. furtul, jaful ori însușirea de bunuri culturale protejate în baza Convenției sau acte de vandalism asupra acestora.

2. Fiecare Parte va adopta măsurile necesare pentru a incrimina în sistemul de drept național infracțiunile din acest articol și pentru a stabili sancțiunile

aferente acestora. Făcând aceasta, Părțile se vor conforma principiilor generale ale dreptului și ale dreptului internațional, inclusiv normelor privind extinderea răspunderii penale asupra altor persoane decât cele care comit fapta în mod direct.

Articolul 16. Jurisdicție

1. Fără a aduce atingere paragrafului 2, fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare pentru a stabili jurisdicția asupra faptelor enumerate la Articolul 15, în următoarele cazuri:

- a. când o astfel de faptă este săvârșită pe teritoriul Statului respectiv;
- b. când prezumtivul făptuitor este cetățean al Statului respectiv;
- c. în cazul faptelor enumerate la Articolul 15, alineatele a) - c), când prezumtivul făptuitor este prezent pe teritoriul său.

2. Cu privire la exercitarea jurisdicției și fără a aduce atingere Articolului 28 din Convenție:

- a. prezentul Protocol nu împiedică angajarea răspunderii penale individuale sau exercitarea jurisdicției în conformitate cu dreptul național și internațional aplicabil și nu poate afecta exercitarea jurisdicției în conformitate cu dreptul comun internațional;
- b. cu excepția cazului în care un Stat care nu este Parte la prezentul Protocol acceptă și aplică prevederile sale în conformitate cu Articolul 3, paragraful 2, membrii forțelor armate și cetățenii unui Stat care nu este parte la prezentul Protocol, cu excepția acelor cetățeni care sunt în serviciul forțelor armate ale unui Stat care este Parte la prezentul Protocol, nu vor răspunde penal individual în virtutea prezentului Protocol, iar prezentul Protocol nu va impune obligația de stabilire a jurisdicției asupra respectivelor persoane sau de extrădare a acestora.

Articolul 17. Urmărire penală

1. Partea pe al cărei teritoriu este constatată prezența prezumtivului autor al uneia dintre faptele prevăzute la Articolul 15, paragraful 1 alineatele a) - c), dacă nu va extrăda persoana respectivă, va înainta cazul, fără nici o excepție și fără nici o întârziere nejustificată, autorităților competente, în scopul urmăririi penale, după o procedură conformă cu dreptul său național sau, dacă sunt aplicabile, cu normele pertinente de drept internațional.

2. Fără a aduce atingere, dacă e cazul, normelor pertinente de drept internațional, oricărei persoane împotriva căreia se desfășoară o procedură în legătură cu Convenția sau cu prezentul Protocol i se garantează un tratament corect și un proces echitabil, în toate etapele procedurii, în conformitate cu

dreptul național și dreptul internațional, și în nici un caz nu i se vor acorda garanții mai puțin favorabile decât cele prevăzute de dreptul internațional.

Articolul 18. Extrădare

1. Infracțiunile prevăzute la articolul 15 paragraful 1 alineatele a) - c) se consideră incluse între cele care pot atrage extrădarea în orice tratat de extrădare încheiat între Părți înainte de intrarea în vigoare a prezentului Protocol. Părțile se obligă să includă aceste infracțiuni în toate tratatele de extrădare care urmează a fi încheiate ulterior între ele.

2. Când o Parte care condiționează extrădarea de existența unui tratat primește o cerere de extrădare din partea altei Părți cu care nu a încheiat nici un tratat de extrădare, Partea căreia i s-a adresat cererea poate, la alegerea sa, să considere prezentul Protocol drept baza legală pentru extrădare cu privire la infracțiunile prevăzute la articolul 15 paragraful 1 alineatele a) - c).

3. Părțile care nu condiționează extrădarea de existența unui tratat vor recunoaște infracțiunile prevăzute la articolul 15 paragraful 1 alineatele a) - c) drept infracțiuni care pot atrage extrădarea între ele, cu respectarea condițiilor prevăzute de legislația Părții căreia i se solicită extrădarea.

4. Dacă este necesar, infracțiunile prevăzute la Articolul 15 paragraful 1 alineatele a) - c) vor fi tratate, în scopul extrădării între Părți, ca și cum ar fi fost comise nu numai în locul în care s-au petrecut, ci și pe teritoriul Părților a căror jurisdicție este stabilită conform Articolului 16, alineatul 1.

Articolul 19. Asistență juridică reciprocă

1. Părțile își vor acorda reciproc cea mai amplă asistență juridică posibilă în ceea ce privește investigațiile, procedurile penale sau de extrădare inițiate în legătură cu infracțiunile prevăzute la Articolul 15, inclusiv asistență în obținerea de probe aflate la dispoziția lor pentru proceduri.

2. Părțile își vor îndeplini obligațiile de la paragraful 1 în conformitate cu toate tratatele sau înțelegerile de asistență juridică reciprocă care pot exista între ele. În absența unor astfel de tratate sau înțelegeri, Părțile își vor acorda reciproc asistență în conformitate cu legislația lor națională.

Articolul 20. Motive de refuz

1. În scopurile extrădării și asistenței juridice reciproce, infracțiunile prevăzute la Articolul 15, paragraful 1 alineatele a) - c) nu vor fi considerate drept infracțiuni politice, nici drept infracțiuni conexe infracțiunilor politice, și nici drept infracțiuni inspirate din motive politice. În consecință, cererea de extrădare sau de asistență juridică reciprocă în baza acestor infracțiuni nu

poate fi refuzată numai pentru motivul că privește o infracțiune politică, o infracțiune conexasă acesteia sau o infracțiune inspirată din motive politice.

2. Nici o prevedere din prezentul Protocol nu va fi interpretată ca impunând obligația de extrădare sau de acordare de asistență juridică reciprocă dacă Partea căreia i se adresează cererea are motive întemeiate să considere că cererea de extrădare pentru infracțiunile prevăzute la Articolul 15 paragraful 1 alineatele a) - c) sau de asistență juridică reciprocă cu privire la infracțiunile prevăzute la Articolul 15 a fost făcută în scopul urmăririi penale sau pedepsirii unei persoane pe considerente de rasă, religie, naționalitate, origine etnică sau opinie politică, sau că, dacă ar da curs cererii, ar prejudicia poziția persoanei respective pentru oricare dintre aceste motive.

Articolul 21. Măsuri privind alte încălcări

Fără a aduce atingere Articolului 28 din Convenție, fiecare Parte va adopta măsurile legislative, administrative sau disciplinare necesare pentru a reprimă următoarele fapte, atunci când sunt săvârșite cu intenție:

a. orice utilizare de bunuri culturale cu încălcarea Convenției sau a prezentului Protocol;

b. orice export, orice mutare sau transfer de proprietate ilicite a bunurilor culturale din teritoriul ocupat, cu încălcarea Convenției sau a prezentului Protocol.

Capitolul 5. Protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat care nu are caracter internațional

Articolul 22. Conflicte armate care nu au caracter internațional

1. Prezentul Protocol se va aplica în cazul unui conflict armat care nu are caracter internațional și care se produce pe teritoriul uneia dintre Părți.

2. Prezentul Protocol nu se aplică în cazuri de tulburări și tensiuni interne, cum ar fi revolte, acte de violență izolate și sporadice, precum și alte acte cu caracter similar.

3. Nici o prevedere din prezentul Protocol nu va fi invocată în scopul afectării suveranității unui Stat sau a răspunderii Guvernului de a menține sau restabili, prin toate mijloacele legitime, legea și ordinea în Stat sau de a apăra unitatea națională și integritatea teritorială a Statului respectiv.

4. Nici o prevedere din prezentul Protocol nu va aduce atingere prevalenței jurisdicției unei Părți pe teritoriul căreia a survenit un conflict armat care nu are caracter internațional în ceea ce privește faptele prevăzute la Articolul 15.

5. Nici o prevedere din prezentul Protocol nu va fi invocată drept justificare

pentru intervenția, directă sau indirectă, din orice fel de motiv, în conflictul armat sau în afacerile interne sau externe ale Părții pe teritoriul căreia a survenit conflictul respectiv.

6. Aplicarea prezentului Protocol la situația la care se face referire în paragraful 1 nu va produce efecte asupra statutului juridic al părților în conflict.

7. UNESCO își poate oferi serviciile părților la conflict.

Capitolul 6. Aspecte instituționale

Articolul 23. Întâlnirea Părților

1. Întâlnirea Părților se va convoca în același timp cu Conferința Generală a UNESCO și în coordonare cu Consfătuirea Înaltelor Părți Contractante, dacă o astfel de întrunire a fost convocată de către Directorul General.

2. Întâlnirea Părților va adopta propriul Regulament intern.

3. Întâlnirea Părților va avea următoarele funcții:

a. alegerea membrilor Comitetului, în conformitate cu Articolul 24, paragraful 1;

b. aprobarea Principiilor directoare elaborate de către Comitet în conformitate cu Articolul 27, paragraful 1 alineatul a);

c. elaborarea de îndrumări pentru utilizarea și pentru supravegherea utilizării Fondului de către Comitet;

d. analizarea raportului depus de către Comitet în conformitate cu Articolul 27, paragraful 1 alineatul d);

e. dezbateră oricărei probleme referitoare la aplicarea prezentului Protocol și formularea de recomandări, după caz.

4. La cererea a cel puțin o cincime din Părți, Directorul General va convoca o Întâlnire Extraordinară a Părților.

Articolul 24. Comitetul pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

1. Se instituie Comitetul pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat. Comitetul este format din douăsprezece Părți alese la Întâlnirea Părților.

2. Comitetul se întrunește în sesiune ordinară o dată pe an și, în sesiuni extraordinare, ori de câte ori se consideră necesar.

3. La stabilirea membrilor Comitetului, Părțile vor căuta să asigure o reprezentare echitabilă a diferitelor regiuni și culturi ale lumii.

4. Părțile membre ale Comitetului își vor alege drept reprezentanți persoane calificate în domeniile patrimoniului cultural, apărării sau dreptului internațional, și, împreună, vor depune eforturi ca, Comitetul, în întregul său, să reunească competențele adecvate în toate aceste domenii.

Articolul 25. Mandat

1. Părțile sunt alese în Comitet pentru un mandat de patru ani care poate fi reînnoit consecutiv numai o singură dată.

2. Fără a ține seama de prevederile paragrafului 1, mandatul a jumătate dintre membrii desemnați la prima alegere va înceta la sfârșitul primei sesiuni ordinare a Întâlnirii Părților care urmează celei în care au fost aleși. Acești membri vor fi aleși prin tragere la sorți de către Președintele acestei Întâlniri după prima alegere.

Articolul 26. Regulamentul intern

1. Comitetul își va adopta propriul Regulament intern.

2. Cvorumul se constituie din majoritatea membrilor. Hotărârile Comitetului se iau cu majoritatea a două treimi din membrii care votează.

3. Membrii nu vor participa la votarea nici unei hotărâri privind bunurile culturale afectate de un conflict armat la care aceștia sunt parte.

Articolul 27. Atribuții

1. Comitetul are următoarele atribuții:

a. elaborarea Principiilor directoare pentru punerea în practică a prezentului Protocol;

b. acordarea, suspendarea sau anularea protecției extinse pentru bunuri culturale și întocmirea, menținerea și promovarea Listei bunurilor culturale aflate sub protecție extinsă;

c. monitorizarea și supervizarea punerii în practică a prezentului Protocol, precum și promovarea identificării bunurilor culturale aflate sub protecție extinsă;

d. analizarea rapoartelor Părților și formularea de observații la acestea, solicitarea de clarificări, dacă este necesar, și întocmirea propriului raport privind implementarea prezentului Protocol pentru Întâlnirea Părților;

e. primirea și analizarea cererilor de asistență internațională după cum se prevede la Articolul 32;

f. stabilirea utilizării Fondului;

g. îndeplinirea oricărei alte funcții care îi poate fi atribuită de către Întâlnirea Părților.

2. Funcțiile Comitetului vor fi îndeplinite în colaborare cu Directorul General.

3. Comitetul va colabora cu organizații guvernamentale și neguvernamentale, naționale și internaționale având obiective similare cu cele ale Convenției, ale Primului Protocol și ale prezentului Protocol. Pentru a-l sprijini în exercitarea funcțiilor sale, Comitetul poate invita la întâlnirile sale, în calitate de consilieri, organizații profesionale eminente precum cele care au relații oficiale cu UNESCO, inclusiv Comitetul Internațional al Scutului Albastru (ICBS) și organismele componente ale acestuia. Reprezentanți ai Centrului Internațional pentru Studiul Conservării și Restaurării Bunurilor Culturale (Centrul din Roma) (ICCROM) și ai Comitetului Internațional al Crucii Roșii (ICRC) pot fi, de asemenea, invitați să participe la întâlnirile sale, cu titlu consultativ.

Articolul 28. Secretariat

Comitetul va fi asistat de către Secretariatul UNESCO care va întocmi documentația Comitetului și ordinea de zi pentru întâlnirile acestuia și asigură punerea în practică a hotărârilor Comitetului.

Articolul 29. Fondul pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

1. Prin prezentul Protocol, se înființează un Fond având următoarele scopuri:

a. acordarea de asistență financiară sau de altă natură în sprijinul unor măsuri pregătitoare sau de altă natură ce urmează să fie luate în timp de pace în conformitate, *inter alia*, cu Articolul 5, Articolul 10 alineatul b) și Articolul 30;

b. acordarea de asistență financiară sau de altă natură în legătură cu măsurile de urgență, provizorii sau de altă natură ce urmează să fie luate în vederea protejării bunurilor culturale în timpul perioadelor de conflict armat sau de refacere imediată după sfârșitul ostilităților în conformitate, *inter alia*, cu Articolul 8 alineatul a).

2. Fondul este constituit ca fond de depozit, conform dispozițiilor Regulamentului financiar al UNESCO.

3. Plățile din Fond vor fi utilizate exclusiv pentru scopurile hotărâte de către Comitet în conformitate cu Principiile directoare definite în Articolul 23 paragraful 3 alineatul c). Comitetul poate accepta contribuții care să fie utilizate exclusiv pentru un anumit program sau proiect, cu condiția să fi hotărât implementarea unui astfel de program sau proiect.

4. Resursele Fondului sunt formate din:

a. contribuții voluntare ale Părților;

b. vărsăminte, donații sau legate care vor putea fi făcute de către:

i. alte State;

ii. UNESCO sau alte organizații din sistemul Națiunilor Unite;

iii. alte organizații interguvernamentale sau neguvernamentale;

iv. persoane juridice de drept public sau privat sau persoane fizice;

c. orice dobândă care se acumulează în legătură cu Fondul;

d. fonduri atrase prin colecte sau încasări de la manifestările organizate în beneficiul Fondului;

e. toate celelalte resurse autorizate prin directivele aplicabile Fondului.

Capitolul 7. Diseminarea informațiilor și asistența internațională

Articolul 30. Diseminare

1. Părțile vor depune eforturi ca, prin mijloacele adecvate și, în special, prin programe educative și informative, să întărească aprecierea și respectul populației proprii față de bunurile culturale.

2. Părțile vor asigura o diseminare cât mai largă a prezentului Protocol, atât în timp de pace, cât și în timpul unui conflict armat.

3. Orice autorități civile sau militare care, în cursul unui conflict armat, își asumă responsabilități privind aplicarea prezentului Protocol, vor cunoaște în întregime textul acestuia. În acest scop, după caz, Părțile:

a. vor încorpora în regulamentele lor militare directive și instrucțiuni privind protecția bunurilor culturale;

b. vor elabora și implementa, în colaborare cu UNESCO și cu organizațiile guvernamentale și neguvernamentale competente, programe educaționale și de instruire în timp de pace;

c. își vor comunica între ele, prin intermediul Directorului General, informații privind legile, dispozițiile administrative și măsurile adoptate în baza alineatelor a) și b);

d. își vor comunica între ele, cât mai repede posibil, prin intermediul Directorului General, legile și măsurile administrative pe care trebuie adoptate pentru a asigura aplicarea prezentului Protocol.

Articolul 31. Cooperarea internațională

În cazuri de încălcare gravă a prezentului Protocol, Părțile se obligă să acționeze, în solidar, prin Comitet, sau individual, în colaborare cu UNESCO și Națiunile Unite și în conformitate cu Carta Națiunilor Unite.

Articolul 32. Asistența internațională

1. O Parte poate solicita Comitetului asistență internațională pentru bunuri culturale aflate sub protecție extinsă, precum și asistență cu privire la întocmirea, elaborarea sau aplicarea legilor, prevederilor și măsurilor administrative la care se face referire în Articolul 10.

2. O parte la conflict care nu este Parte la prezentul Protocol, dar care acceptă și aplică prevederile acestuia în conformitate cu Articolul 3, paragraful 2, poate solicita Comitetului asistență internațională adecvată.

3. Comitetul va adopta norme pentru depunerea solicitărilor de asistență internațională și va defini formele pe care le poate lua asistența internațională.

4. Părțile sunt încurajate să acorde asistență tehnică de toate categoriile, prin intermediul Comitetului, acelor Părți sau părți în conflict care au solicitat acest lucru.

Articolul 33. Asistența UNESCO

1. O Parte poate solicita UNESCO să îi acorde asistență tehnică în vederea organizării protecției bunurilor sale culturale, ca, de exemplu, măsuri pregătitoare pentru protejarea bunurilor culturale, măsuri de prevenire și organizatorice pentru situații de urgență și pentru întocmirea inventarelor naționale de bunuri culturale, sau în legătură cu orice altă problemă ce rezultă din aplicarea prezentului Protocol. UNESCO va acorda această asistență în limitele stabilite de programul și de resursele sale.

2. Părțile sunt încurajate să acorde asistență tehnică la nivel bilateral sau multilateral.

3. UNESCO este autorizată să înainteze Părților, din proprie inițiativă, propuneri cu privire la aceste aspecte.

Capitolul 8. Aplicarea prezentului Protocol

Articolul 34. Puteri protectoare

Prezentul Protocol se va aplica în colaborare cu Puterile protectoare responsabile cu salvagardarea intereselor Părților în conflict.

Articolul 35. Procedura de conciliere

1. Puterile protectoare își vor oferi bunele servicii în toate cazurile în care pot considera că acest lucru este util interesul bunurilor culturale, în special dacă există un dezacord între Părțile în conflict cu privire la aplicarea sau interpretarea prevederilor prezentului Protocol.

2. În acest scop, fiecare Putere protectoare, fie la invitația uneia dintre Părți, a Directorului General, fie din proprie inițiativă, poate propune Părților în conflict o întâlnire a reprezentanților acestora, în special a autorităților responsabile cu protecția bunurilor culturale, dacă se consideră că e cazul, eventual pe teritoriul unui Stat care nu este parte la conflict. Părțile în conflict vor fi obligate să dea curs propunerilor de întâlnire care li se fac. Puterile protectoare vor propune spre aprobarea Părților în conflict o persoană aparținând unui Stat care nu este parte la conflict sau o persoană prezentată de către Directorul General, persoană care va fi invitată să ia parte la o astfel de întâlnire în calitate de președinte.

Articolul 36. Concilierea în absența Puterilor protectoare

1. Într-un conflict în care nu este desemnată nici o Putere protectoare, Directorul General își poate oferi bunele servicii sau poate acționa sub orice altă formă de conciliere sau mediere, în vederea rezolvării diferendului.

2. La invitația unei Părți sau a Directorului General, Președintele Comitetului poate propune Părților în conflict o întâlnire a reprezentanților lor, în special a autorităților responsabile cu protecția bunurilor culturale, eventual pe teritoriul unui Stat care nu este parte la conflict.

Articolul 37. Traduceri și rapoarte

1. Părțile vor traduce prezentul Protocol în limbile lor oficiale și vor transmite Directorului General aceste traduceri oficiale.

2. La fiecare patru ani, Părțile vor înainta Comitetului un raport cu privire la punerea în practică a prezentului Protocol.

Articolul 38. Răspunderea Statelor

Nici o prevedere din prezentul Protocol privind răspunderea penală individuală nu va afecta răspunderea Statelor în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv obligația de a acorda reparații.

Capitolul 9. Dispoziții finale

Articolul 39. Limba

Prezentul Protocol este redactat în limba arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă, cele șase texte fiind în mod egal autentice.

Articolul 40. Semnare

Prezentul Protocol va purta data de 26 martie 1999. Va fi deschis pentru semnare de către toate Înaltele Părți contractante la Haga din data de 17 mai 1999 până la data de 31 decembrie 1999.

Articolul 41. Ratificare, acceptare sau aprobare

1. Prezentul Protocol va fi prezentată spre ratificare, acceptare sau aprobare Înaltelor Părți contractante care au semnat prezentul Protocol, conform procedurilor lor constituționale respective.

2. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Directorul General.

Articolul 42. Aderarea

1. Prezentul Protocol va fi deschis aderării altor Înalte Părți contractante de la data de 1 ianuarie 2000.

2. Aderarea se va realiza prin depunerea unui instrument de aderare la Directorul General.

Articolul 43. Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare după trei luni de la data depunerii celui de al douăzecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

2. Ulterior, prezentul Protocol va intra în vigoare, pentru fiecare Parte, după trei luni de la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

Articolul 44. Intrarea în vigoare în caz de conflict armat

Situațiile la care se face referire în Articolul 18 și în Articolul 19 din Convenție vor face să intre în vigoare imediat ratificările, acceptările, aprobările sau aderările la prezentul Protocol depuse de către părțile în conflict înainte sau

după începutul ostilităților sau ocupației. În aceste cazuri, Directorul General va transmite comunicările la care se face referire în Articolul 46 prin cele mai rapide mijloace.

Articolul 45. Denunțarea

1. Fiecare Parte poate denunța prezentul Protocol.
2. Denunțarea va fi notificată printr-un instrument scris, depus la Directorul General.
3. Denunțarea va începe să producă efecte la un an după primirea instrumentului de denunțare. Cu toate acestea, dacă, la expirarea acestei perioade, Partea care denunță este implicată într-un conflict armat, denunțarea nu va produce efecte până la sfârșitul ostilităților sau până la finalizarea operațiunilor de repatriere a bunurilor culturale, oricare dintre acestea survine ultima.

Articolul 46. Notificări

Directorul General va informa toate Înaltele Părți contractante, precum și Organizația Națiunilor Unite asupra depunerii tuturor instrumentelor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare prevăzute la Articolul 41 și la Articolul 42, precum și asupra denunțurilor prevăzute la Articolul 45.

Articolul 47. Înregistrarea la Națiunile Unite

În conformitate cu Articolul 102 din Carta Națiunilor Unite, prezentul Protocol va fi înregistrat la Secretariatul Națiunilor Unite, la cererea Directorului General al UNESCO.

DREPT MĂRTURIE A CELOR DE MAI SUS, subsemnații, reprezentanți autorizați, au semnat prezentul Protocol.

ÎNCHEIAT la Haga, astăzi, 26 martie 1999, într-un singur exemplar care se va depune la arhivele UNESCO, și ale cărui copii autentificate și certificate se vor preda tuturor Înaltelor Părți Contractante.

.....
Depozitar:

UNESCO

Deschis pentru semnare:

de la 17 mai până la 31 decembrie 1999.

Protocolul a fost semnat de către următoarele State:

Albania	26 martie 1999
Armenia	22 octombrie 1999
Austria	26 martie 1999
Bielorusia	26 martie 1999
Belgia	26 martie 1999
Bulgaria	15 septembrie 1999
Cambodgia	26 martie 1999
Columbia	31 decembrie 1999
Coasta de Azur	26 martie 1999
Croația	26 martie 1999
Cipru	19 august 1999
Ecuador	29 decembrie 1999
Egipt	9 octombrie 1999
Estonia	26 martie 1999
Finlanda	26 martie 1999
Germania	26 martie 1999
Ghana	26 martie 1999
Grecia	26 martie 1999
Sfântul Scaun	26 martie 1999
Ungaria	26 martie 1999
Indonezia	26 martie 1999
Italia	26 martie 1999
Luxemburg	26 martie 1999
Madagascar	26 martie 1999
Maroc	21 decembrie 1999
Olanda	26 martie 1999
Nigeria	26 martie 1999
Oman	30 June 1999
Pakistan	26 martie 1999
Peru	13 iulie 1999
Qatar	26 martie 1999
România	8 noiembrie 1999
Republica Slovacă	22 decembrie 1999
Spania	26 martie 1999
Suedia	26 martie 1999
Elveția	26 martie 1999
Siria	26 martie 1999
Yemen	26 martie 1999

Intrare în vigoare:

9 martie 2004, în conformitate cu Articolul 43.1

Texte oficiale:

Textele în limba arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă.

Înregistrarea la Națiunile Unite:

5 mai 2004, nr. 3511

State Părți

Declarații și Rezerve:

Iran

„Aderarea Republicii Islamice a Iranului la prezentul Protocol nu va însemna recunoașterea oricărei țări pe care nu o recunoaște și nici nu va da naștere nici unui angajament în fața acestor state sau guverne.”

Următoarea declarație explicativă a fost anexată la instrument:

„Luând în considerare importanța specială a protejării patrimoniului cultural al națiunilor de daunele provocate de război,

Având în vedere faptul că patrimoniul cultural al națiunilor este considerat drept parte a patrimoniului cultural al umanității,

Considerând că protecția deplină a patrimoniului cultural împotriva daunelor cauzate de conflictele armate necesită o protecție mai amplă decât cea prevăzută în prezentul Protocol,

Republica Islamică a Iranului consideră necesară încheierea de acorduri adiționale bilaterale și multilaterale la prezentul Protocol și se declară gata să încheie asemenea acorduri. Aceste acorduri vor implica acordarea de privilegii și oferirea mai multor posibilități de protecție a patrimoniului cultural al națiunilor și, de asemenea, vor articula normele stipulate în Protocol, inclusiv normele de drept comun internațional, într-un fel care să includă exclusiv normele necontestate de către Guvernul Republicii Islamice a Iranului, și vor explica mai clar modalitatea de implementare a prevederilor secțiunii 4 din prezentul Protocol.”